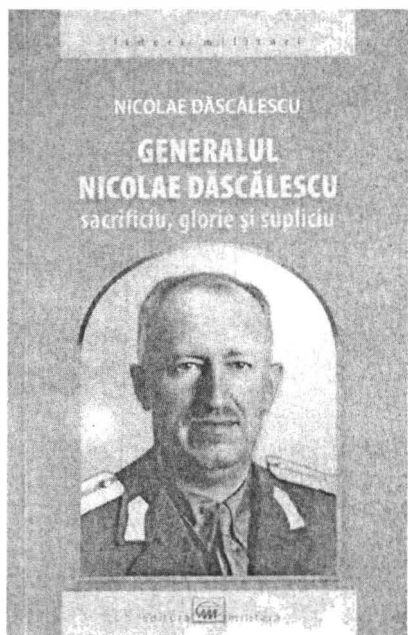

**NICOLAE DĂSCĂLESCU, GENERALUL NICOLAE
DĂSCĂLESCU: SACRIFICIU, GLORIE ȘI SUPLIICIU, BUCUREȘTI,
EDITURA MILITARĂ, 2014, 384 P**

Dintr-un început titlul de mai sus atrage atenția. Un Nicolae Dăscălescu, scrie despre generalul Nicolae Dăscălescu. Da, între cei doi există o legătură de rudenie. Autorul, prof.univ.dr.ing. Nicolae Dăscălescu scrie despre generalul Nicolae Dăscălescu, fratele bunicului său.

De ani buni, domnul prof.univ.dr.ing. Nicolae Dăscălescu, din Brașov, adună informații, documente și mărturii despre marele general al armatei regale române Nicolae Dăscălescu, un brav militar, strălucit comandant de oști, dar și un mare nedreptățit al istoriei.

Cu aproape două decenii în urmă, autorul lucrării apărute acum, ne-a dat o primă monografie despre **Nicolae Dăscălescu – generalul soldat** (București,

Ed. Militară, 1995, 238 p.).

Monografia de acum **Generalul Nicolae Dăscălescu: sacrificiu, glorie și supliciu** (București, Ed. Militară, 2014, 384 p.), așa cum precizează autorul este „o nouă carte despre generalul Nicolae Dăscălescu”. Cuprinzând și o mare parte din conținutul cărții anterioare, autorul, pe baza lărgirii documentare, a adăugat noi date și detalii punând „accentul mai mare pe trăsăturile deosebite ale caracterului eroului cărții”. Trebuie să subliniem, cu deplină convingere, că acest lucru i-a reușit. Nu vom rezuma ceastă carte. O asemenea lucrare monografică trebuie citită și nu doar povestită. Fiecare pagină, fiecare capitol este plin de învățăminte despre ce însemna carieră militară înainte de 1945, despre cum se obțineau gradele în armata regală română, despre comportamentul și prestigiul ofițerilor și ofițerilor superiori în societate, despre patriotismul armatei regale române, de la soldat la general, despre faptele lor de vitejie și eroism, care au intrat în istoria neamului.

Într-o suită de capitole, însumând aproape 400 de pagini, autorul prezintă, pe baza unei documentații bogate, folosite cu discernământ și spirit critic, cursul vieții și activității marelui general al armatei regale române, Nicolae Dăscălescu, devenit, în timp, un simbol al eroismului și patriotismului, un model de mare strateg și comandant de seamă pe fronturile celui de al Doilea Război Mondial. Această dezvoltare ascendentă și exemplară, de la elev de școală militară la comandant al Armatei 4 române, a fost brusc frântă în 1945, fiind urmată de o marginalizare feroce, cu măsuri represive dure și umilitoare, sub regimul comunist.

Cum era și firesc, autorul monografiei își începe relatarea vieții și activității generalului Nicolae Dăscălescu, cu prezentarea „rădăcinilor” sale. A văzut lumina zilei la 16 iunie 1884, în satul Căciulești, comuna Căciulești (azi în comuna Girov), județul Neamț, un sat tipic moldovenesc, situat în dreapta râului Cracău, la circa 10 km nord-est de orașul Piatra Neamț, într-o familie de oameni gospodari, fiind al nouălea copil al soților Ioniță și Catinca Dascălu. Pe vremea când era elev al gimnaziului din Piatra Neamț, numele de familie Dascălu a fost schimbat în Dăscălescu, iar prenumele din Neculai a devenit Nicolae.

La mai puțin de trei săptămâni, de la nașterea lui Neculai Dascălu (devenit din anii de gimnaziu Nicolae Dăscălescu), în familia vecină a părinților săi, respectiv în familia lui Gheorghe și Maria Mitrea, în ziua de 3 iulie 1884, s-a născut primul lor copil, Vasile Mitrea.

Cei doi fii ai satului Căciulești, născuți în același an, la diferență de aproape trei săptămâni, în două familii vecine, au copilărit împreună, au fost colegi de școală primară, de liceu (renumitul Liceu „Petru Rareș” din Piatra Neamț), au fost colegi la Școala de Ofițeri de Artilerie, Geniu și Marină, din București, și la Școala Specială de Artilerie și Geniu din București. Apoi au urmat Școala Superioară de Război, au luptat în Primul și al Doilea Război Mondial și au slujit cu credință, ca ofițeri superiori și în final ca generali, armata regală română, respectiv statul român. Din 1945 amândoi au cunoscut ceea ce se numește generic în istoriografia actuală „*drama generalilor români*”.

Autorul monografiei de care ne ocupăm a prezentat, pe baza unei bogate documentații, cariera militară a lui Nicolae Dăscălescu, de la sublocotenent, grad primit la absolvirea Școlii Militare de Artilerie, Geniu și Marină, în 1908, la general de corp de armată, în 1941, aflat în final, pentru un timp, spre sfârșitul războiului al doilea mondial, la comanda Armatei 4 române.

Sunt menționate în lucrare numeroase dovezi de mare strateg și commandant militar ale generalului Nicolae Dăscălescu, atât pe frontul de est, cât și pe frontul de vest. Și-a făcut exemplar datoria de ofițer superior fără a se amesteca în politică. Pe frontul de est și-a legat numele de marea confruntare militară de la Țiganca, cea mai mare bătălie dată pentru eliberarea străvechiului teritoriu românesc dintre Prut și Nistru, care a deschis drumul spre eliberarea întregii Basarabii. Pentru eroismul dovedit în bătălia de la Țiganca, generalul de divizie Nicolae Dăscălescu a fost decorat cu Ordinul „Mihai Viteazul”, clasa a III-a. Trupele conduse de Nicolae Dăscălescu după bătălia de la Țiganca, când a fost avansat la Comada Corpului 2 Armată, au luptat în răsărit până la eliberarea întregului teritoriu românesc dintre Prut și Nistru, ajungând ulterior și mai departe, la Cotul Donului și în Stepa Kalmucă.

După 23 august 1944, generalul Nicolae Dăscălescu a luptat la comanda marilor unități române pe frontul de vest, mai întâi pentru eliberarea Transilvaniei, în luptele de la Oarba de Mureș, Dealul Sângeorgiu și Satu Mare, apoi la forțarea Tisei și Bodrogului etc. Pentru modul în care s-a comportat în aceste lupte, la sfârșitul anului 1944, generalul Nicolae Dăscălescu a fost propus pentru a fi decorat, a doua oară, cu Ordinul „Mihai Viteazul”, clasa a III-a cu spade.

Pe teritoriul Cehoslovaciei, Armata 4 română, aflată la un moment dat sub comanda generalului Nicolae Dăscălescu, a participat la luptele de Rožnava, Zvolen, Banska Bystrica, Tatra Mică, Tatra Mare etc., înregistrând mari și semnificative victorii.

La sfârșitul războiului generalul Nicolae Dăscălescu se afla la apogeul carierei și gloriei militare. Întors în țară a început, din primele momente, să fie marginalizat, trecut cu brutalitate în rezervă cu gradul de general de Corp de Armată, deși comandase în lupte grele Armata 4 română, și ar fi meritat, pe deplin, gradul de general de Armată. A fost târât în procese pe baza unor acuzații nedrepte, dovedite în instanțe, cum a fost aceea de „criminal de război”, a fost întemnițat, pentru un timp, la Jilava; o vreme lăsat fără pensie, impus la cote agricole mari.

În paginile prezentei monografii, autorul evidențiază comportamentul deosebit al generalului Nicolae Dăscălescu, în timpul războiului, față de populația civilă, îndeosebi față de copii și bătrâni. În carte sunt prezentate numeroase și semnificative mărturii privind umanismul generalului Nicolae Dăscălescu, comportamentul său exemplar față de soldați, față de cei aflați sub comanda sa și față de superiorii săi. Din toate acestea rezultă că era omenos, bine educat, credincios, frecventând biserica, îndemnând și pe

subordonații săi, chiar pe front, să meargă la biserică, construind și refăcând unele lăcașe de cult și ocrotind, cât se putea, orice valori reprezentând tezaurul cultural al popoarelor.

Cea mai mare grijă a lui era față de masa de militar, față de soldații de rând, care duc greul războiului. Nu întâmplător i s-a spus „*generalul soldat*”. În primăvara anului 1945, pe când era pe frontul din Cehoslovacia, un reporter dorea să-i pună câteva întrebări. Ferindu-se cu modestie, nevrând să apară în prim-plan bravul general îi răspunde: „Scrieți în ziarul dumneavoastră că nu generalul Dăscălescu are meritul victoriilor repurtate, ci soldații, care stau luni de zile în ger, zăpadă, vânturi și ploi. Eu nu vreau să se pomenească de mine. Sunt fericit când vorbiți și scrieți de ei, când țara recunoaște și apreciază lupta și sacrificiul soldatului. Lor li se cuvine totul”. Sunt cuvinte pline de conținut, de recunoștință față de sacrificiile armatei române, cuvinte care vorbesc cât o întreagă carte de istorie.

Printr-un Ordin de zi, nr. 167, din 30 mai 1945 generalul de Corp de Armată Nicolae Dăscălescu făcea bilanțul luptelor la care a participat Armata 4 română pe frontul de vest, care un timp s-a aflat sub comanda sa. Între altele se evidențiază că „de la Mureș și până la Morava, trupele Armatei 4 române au executat 203 zile și 137 de nopți de atac sau deplasări tactice, au pătruns 1357 km în dispozitivul inamic; au susținut 12 bătălii victorioase și a forțat 13 cursuri de apă importante; au străbătut 11 masive muntoase și păduroase extrem de accidentate, pe geruri de minus 20 grade și viscole puternice. Au fost cucerite sau eliberate 35 de orașe și centre industriale, 61 de localități mari, 3122 localități importante. Au capturat 52.448 de prizonieri germani și unguri și un bogat material de război”. Da, iată într-un Ordin de zi, un document istoric de mare importanță rezumată marea contribuție și marile izbânzii ale Armatei 4 române pe frontul de vest. Dar cei de azi și care vor veni după noi, trebuie să știe că în lungul acestui drum glorios, de la Mureș și până în Boemia, cum se arată în amintitul Ordin de zi, citat mai sus „sunt înfipite adânc trupurile celor peste 90.000 de eroi ai Armatei 4”. Acest bilanț al Armatei 4 române vine să întregască ansamblul bilanțului, în fapt a eroismului și jertfelor armatei române pe frontul de vest.

Încă din faza finală a războiului, aflat pe front la comanda Armatei 4, generalul Nicolae Dăscălescu a interzis reprezentanților noului aparat politic să desfășoare activități educative, în fapt activități de bolșevizare/sovietizare în rândurile oștirii. A fost picătura care a umplut paharul, determinând

înlăturarea generalului Nicolae Dăscălescu de la comanda unei mari unități a armatei române. Din acest moment a început marginalizarea și prigoana împotriva generalului-erou, generalului patriot Nicolae Dăscălescu. Liniștea deplină nu a mai venit până la sfârșitul vieții sale. Retras ca „un înțelept, după ce a fost adânc jignit”, trăind mai întâi în satul natal, la Căciulești și mai apoi la Piatra Neamț, generalul Nicolae Dăscălescu, „Moș Culiță”, cum i se spunea la bătrânețe, s-a stins din viață în zorii zilei de 28 septembrie 1969, la Piatra Neamț, fiind înmormântat cu onoruri militare în cimitirul „Eternitatea” din orașul menționat. Aceste onoruri erau un mic semn de apreciere târzie, erau doar o mângâiere pentru cei mulți care l-au cunoscut, l-au respectat și l-au iubit.

După trecerea sa în lumea umbrelor s-au săvârșit câteva semne de păstrare a memoriei marelui comandant de oști. Un bust al generalului la mormântul său, o stradă în Piatra Neamț și una în satul natal Căciulești îi poartă numele; două monografii datorate strănepotului său prof.univ.dr.ing. Nicolae Dăscălescu, care merită toate felicitările și mulțumirile noastre, pentru munca sa benedictină de a reconstitui „o viață de om așa cum a fost”, viața și faptele de arme ale înaintașului său, generalul Nicolae Dăscălescu. Au apărut după 1989 mai multe articole în periodice de specialitate și în presa cotidiană. În Muzeul de Istorie din Piatra Neamț și Muzeul Militar Național din București este prezentat generalul Nicolae Dăscălescu. S-au susținut mai multe comunicări științifice, la Piatra Neamț s-au organizat două simpozioane științifice consacrate marelui comandant de oști etc., dar încă sunt puține dovezi de recunoștință față de această mare personalitate militară a noastră și a lumii în general.

Nicolae Dăscălescu rămâne pentru noi și urmașii noștri un general de legendă, de o rară înălțime morală, un model de mare comandant de oști, cum puțini sunt nu numai în istoria noastră contemporană, dar chiar în lume. Noi credem că nu exagerăm. Timpul lucrează în favoarea marelui general Nicolae Dăscălescu. Regretatul mare istoric Florin Constantiniu, îl considera pe Nicolae Dăscălescu un comandant de oști tot atât de mare precum mareșalul Rodion Malinovski (1898-1967) și generalul Dwight Eisenhower (1890-1969). Dincolo de numeroase asemănări de fapte și mari izbânzi militare, cei trei mari comandanți de oști „și-au făcut datoria față de popoarele lor și față de umanitate”.